

OPĆI PODACI			
IME I PREZIME	Vladimir Bjelobrk		
Naziv studija	Poslijediplomski sveučilišni znanstveni doktorski studij <i>Pedagogija i kultura suvremene škole</i>		
Matični broj	198		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (staviti križić u polje)	☒ u okviru dokorskog studija	☐ izvan dokorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca	Jovanka Bjelobrk		
Datum i mjesto rođenja	4. kolovoza 1985., Osijek		
Adresa	Ulica Pavla Pejačevića 26, 31 000 Osijek		
Telefon / mobitel	099 680 96 22		
e-pošta	vladbjelobrk@gmail.com		
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje (od novijega k starijem datumu)	<ul style="list-style-type: none"> • 2011. diplomirao na Filozofskom fakultetu u Osijeku, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i stekao zvanje magistra pedagogije i magistra edukacije hrvatskoga jezika i književnosti (mag. paed. et mag. educ. philol. croat.) 		
Radno iskustvo (od novijega k starijem datumu)	<ul style="list-style-type: none"> • siječanj 2015. - ~ stručni suradnik pedagog u Osnovnoj školi Bilje u Bilju • prosinac 2014. – siječanj 2015. asistent na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku • studeni 2012. – prosinac 2014. stručni suradnik pedagog u Katoličkoj klasičnoj gimnaziji s pravom javnosti u Virovitici • prosinac 2011. – listopad 2012. stručni suradnik pedagog u Osnovnoj školi Bilje u Bilju • studeni 2011. – prosinac 2011. stručni suradnik pedagog u Graditeljsko-geodetskoj školi Osijek u Osijeku • rujan 2011. – listopad 2011. stručni suradnik pedagog u Osnovnoj školi Bilje u Bilju 		
Popis radova	-		
Popis aktivnih sudjelovanja na kongresima	-		

NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski	Individualni i socijalni faktori rizičnog ponašanja djece
Engleski/njemački (za one koji žele da im se odobri pisanje disertacije na stranom jeziku)	Individual and Social Factors of Child Risk Behaviours
Jezik na kojem će se pisati disertacija	Hrvatski jezik
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Cilj je istraživanja ispitati sklonost rizičnom ponašanju kod učenika unutar trećeg obrazovnog razdoblja te utvrditi koji individualni i socijalni faktori imaju najsnažniji prediktorski učinak na razvoj takvog ponašanja. Budući da su rizična ponašanja djece suštinski pedagoški problem, određivanje egzaktnih individualnih i socijalnih prediktora rizičnih ponašanja djece rezultiralo bi sveobuhvatnim spoznajama o navedenoj temi, kao i smjernicama za buduća istraživanja te ciljano preventivno djelovanje. Izgradnja jasnije uloge škole u prevenciji rizičnih ponašanja, odnosno predlaganje određene preventivne strategije, imalo bi za posljedicu poželjne odgojne učinke od kojih korist ne bi imali samo učenici i njihove obitelji, već i šira društvena zajednica.</p> <p>Ključne riječi: individualni faktori, socijalni faktori, rizična ponašanja, djeca</p>
Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku (za one koji žele da im se odobri pisanje disertacije na stranom jeziku – maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>The aim of this study is to test the children inclination towards risk behaviours and to identify which individual and social factors have the biggest predictor effect on the development of risk behaviours. The research will include the students in the third level of primary education. Behavioural risk factors are mainly a pedagogic issue. Therefore, determining the exact individual and social predictors of risk behaviours would form a comprehensive knowledge and understandings about the topic. The results would create guidelines for further research as well as intervention and prevention. Giving the schools a better and clearer role in preventing risk behaviours as well as suggesting specific preventive strategies should have a positive outcome not only on the students and their families but also on the society in general.</p> <p>Key words: individual factors, social factors, risk behaviours, children</p>
Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Rizična se ponašanja definiraju kao ponašanja koja upućuju na postojanje problema koji prijete pozitivnom razvoju djece i mladih te njihovoj uspješnoj prilagodbi društvu u kojem žive (Bouillet i Uzelac, 2007). Rizična su ponašanja, dakle, ponašanja koja odstupaju od onih uobičajenih za djetetovu dob i sredinu u kojoj se nalazi te kojima dijete vrlo lako može naštetiti sebi ili drugima (Livazović i Vranješ 2012). Takva ponašanja lako mogu prijeći u teže probleme u ponašanju, odnosno u delinkventno ili antisocijalno ponašanje. Pojavni oblici rizičnih ponašanja su prekršajna i lakša delinkventna ponašanja, nepoželjna normativna ponašanja, konzumiranje alkohola i duhanskih proizvoda, apsentizam te rizična spolna ponašanja, dok su problemi u ponašanju korištenje ili zlouporaba psihoaktivnih tvari, nasilničko ponašanje u bliskim odnosima, teške krađe, provale i razbojništvo te suicidalna i autoagresivna ponašanja (Ručević, 2007). Iako vrlo različitih pojavnih oblika, rizična ponašanja rezultat su dinamičkog odnosa između osobe i čimbenika koji karakteriziraju njezinu okolinu te ta interakcija pridonosi njihovoj stabilnosti tijekom duljeg razdoblja (Bouillet i Bijedić, 2007).</p>	

Recentne razvojne teorije delinkventnog ponašanja teže usustaviti znanja i spoznaje upravo o relativnoj važnosti utjecaja individualnih i socijalnih faktora na razvoj rizičnih ponašanja (Farrington, 2011). Pri tome, one se ne odnose isključivo na djecu i adolescente, već na opću populaciju te ispituju rizične i zaštitne faktore za rizično i/ili delinkventno ponašanje. Individualni i socijalni faktori rizičnog ponašanja mogu se promatrati kao rizični i zaštitni. Rizični faktor je prethodno stanje koje je povezano s povećanjem vjerojatnosti za neželjenim ishodom, a ključni elementi rizičnih faktora su: (1) rizični faktor vremenski prethodi ishodu; (2) prisutnost rizičnih faktora pojedinca stavlja u povećan rizik za neželjenim ishodom u usporedbi s pojedincem iz opće populacije; (3) odnos između rizičnih faktora i ishoda shvaćen je probabilistički, a ne deterministički (Day i Wanklyn, 2012). Zaštitni su faktori, s druge strane, utjecaji koji modificiraju, uklanjaju ili mijenjaju reakcije ljudi na opasnosti iz njihove okoline, a koje imaju predispozicije za neželjeni ishod (Rae-Grant, Thomas, Offord i Boyle, 1989). Prema Farringtonu (2011) individualni rizični faktori za rizična ponašanja djece i mladih su niska inteligencija, loše školsko postignuće, slaba privrženost školi, hiperaktivnost, impulzivnost te agresivnost i nasilništvo, dok socijalni rizični faktori uključuju neadekvatne odnose u obitelji, loš socioekonomski status obitelji, kao i nepovoljne okolnosti u vršnjačkoj skupini i školi.

Teorija koja pokušava objasniti utjecaj kvalitete odnosa pojedinca i društva na rizična ponašanja jest Hirschijeva teorija socijalne kontrole prema kojoj su problemi u ponašanju pojedinca posljedica prekida ili slabljenja veza između pojedinca i društva, uključujući roditelje, vršnjake i školu (Hirsch, 1969). Utjecajem okoline na dječji razvoj i psihosocijalnu prilagodbu bavio se i Urie Bronfenbrenner koji je svoju teoriju ekoloških sustava temeljio na pretpostavci da se, ukoliko se želi u potpunosti razumjeti razvoj djeteta, mora razumjeti međusobno djelovanje jedinstvenih značajki djeteta i njegove okoline i to kroz četiri osnovna sustava: mikrosustav, mezosustav, egzosustav i makrosustav (Skupnjak, 2012). Razumijevanje sustava socijalno devijantnih osoba, njihova socijalnog okruženja i odgojnih potreba pojedinca i društvenih grupa u svrhu njihove socijalne integracije predmet je socijalne pedagogije kao znanstvene discipline. Teorijske spoznaje socijalne pedagogije kao suvremene znanstvene discipline teže pronalasku zakonitosti sveukupnih (bioloških, psiholoških, pedagoških i socijalnih) pretpostavki odgojnog procesa osoba s problemima u ponašanju, a time i djece sklone rizičnom ponašanju, osnažujući time praktične implikacije pružanja posebne pomoći preveniranjem i ublažavanjem teškoća njihove socijalne integracije (Bouillet i Uzelac, 2007). Teorijski razvoj socijalne pedagogije obilježen je brojnim teorijama i pristupima, a suvremeni se teorijski pristupi i pozicije očituju u djelovanju Klause Mollenhauera i Hansa Thierscha. Klaus Mollenhauer područja socijalne pedagogije označava pojmovima „generacija“, „balansi normalnosti“, „siromaštvo“ i „interkulturalnost“ te u njima pronalazi za socijalnu pedagogiju temeljna pedagoška pitanja, dok je za Hansa Thierscha temeljni pojam „svakidašnjica“ koji podrazumijeva opće vrijedeći način razumijevanja, djelovanja i ponašanja čime adresatova konkretna svakidašnjica postaje polazištem socijalno-pedagoškog rada koji se shvaća kao pomoć za samopomoć (Previšić i Prgomet, 2007).

Navedene teorije nude čvrsta uporišta u istraživanju relativne važnosti individualnih i socijalnih faktora na rizična ponašanja djece. Pri tome, najsuvremeniji trendovi su upravo oni razvojnih teorija delinkventnog i rizičnog ponašanja koji naglasak stavljaju na simultano ispitivanje što većeg broja individualnih i socijalnih rizičnih i zaštitnih faktora kako bi se objasnilo što više varijance rizičnih ponašanja.

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

Dosadašnja su strana i domaća istraživanja pretežno ispitivala vezu između rizičnih ponašanja djece i mladih te pojedinih faktora koji im doprinose poput emocionalne pismenosti (Buljubašić-Kuzmanović, 2008), medija (Livazović, 2011), vršnjačkoga pritiska (Lebedina-Manzoni, Lotar i Ricijaš, 2008), privrženosti školi (Vrselja, Sučić i Franc, 2009), razredno-nastavnog ozračja (Bouillet i Bijedić, 2007) te pojedinih osobina ličnosti (Gullone i Moore, 2000). Iako navedena strana i domaća istraživanja pružaju važne uvide u veze između pojedinih faktora koji mogu doprinijeti rizičnim ponašanjima djece i mladih, ona u nedovoljnoj mjeri objašnjavaju *međuodnose* i *relativnu važnost* različitih individualnih i socijalnih faktora koji se vežu uz rizična ponašanja djece.

Buljubašić-Kuzmanović (2008) ispitala je povezanost između kvalitete dječje emocionalne

pismenosti i kvalitete ponašanja analizirajući kojim poželjnim (korisnim) i nepoželjnim (štetnim) strategijama sučeljavanja učenici raspolažu, uzimajući u obzir odgojno-obrazovne implikacije unutar dobi i spola. Rezultati istraživanja pokazali su da između kvalitete emocionalne pismenosti i ponašanja učenika postoji statistički značajna razlika. Također, istraživanje je pokazalo da učenici uglavnom pozitivno procjenjuju svoju spremnost na suradnju, pomoć i zajedničko rješavanje problema, ali i da polovina ispitanih učenika teško izlazi na kraj s ljutnjom, nasilništvom, osjećajem krivnje i prihvaćanjem različitosti, a da čak dvije trećine učenika pokazuje nerazumijevanje pojma pravde i pravednosti, odnosno istinitosti i poštenja.

Ručević, Ajduković i Šincek (2007) razvili su upitnik samoiskaza rizičnog i delinkventnog ponašanja mladih koji se sastoji od 42 čestice zasićene sa sedam faktora – 1) *Prekršajna i lakša delinkventna ponašanja*; 2) *Nepoželjna normativna ponašanja*; 3) *Rizična spolna ponašanja*; 4) *Korištenje ili zlouporaba psihoaktivnih tvari*; 5) *Nasilničko ponašanje u bliskim odnosima*; 6) *Teške krađe, provale i razbojništvo*; i 7) *Suicidalna i autoagresivna ponašanja*. Autori su provedenim istraživanjem željeli testirati konstruirani upitnik te njegova psihometrijska obilježja. Istraživanje je provedeno u Osijeku i Zagrebu na uzorku od 1 442 učenika, dok je prosječna dob bila 16.07 (SD = 1.49 godina, raspon 13 do 19 godina). Ispitivanje valjanosti dobivenih mjera rizičnog i delinkventnog ponašanja dobiveno je računanjem njihove povezanosti s kontaktima s policijom i/ili sudom te školskim uspjehom na kraju prethodnog razdoblja. Autori su potvrdili očekivanja pri čemu su sudionici koji su ponavljali razred te oni koji su imali kontakte s policijom i/ili sudom iskazali više rizičnog i delinkventnog ponašanja od drugih skupina sudionika. Kao nedostatak istraživanja, autori navode činjenicu da uzorkom nisu obuhvaćeni mladi poznati po svojoj delinkvenciji, primjerice oni koji su u institucionalnom tretmanu zbog delinkventnog i društveno neprihvatljivog ponašanja.

Livazović (2011) je ispitao odnos povezanosti medija s rizičnim ponašanjima adolescenata na uzorku od 735 ispitanika primjenom anketnog upitnika koji je sadržavao pet dimenzija: *sociodemografsku dimenziju, vremensko-sadržajnu dimenziju uporabe medija, internalnu i eksternalnu dimenziju te rizično-zaštitnu dimenziju ponašanja*. Istraživanje je krenulo od pretpostavke da mediji imaju ulogu *nad-vršnjaka* adolescenata koji posreduje između složenih individualnih obilježja adolescenata i njihovih obiteljskih, vršnjačkih, školskih te slobodnovremenskih odnosa i interakcija. Drugim riječima, autor zaključuje da mediji mladima, osim zabavno-informativne funkcije, služe i kao model učenja socijalnih odnosa. Provedeno je istraživanje pokazalo da socioekonomska obilježja značajno utječu na interese, odnos i važnost koju mladi pridaju medijima, ali i na sklonost rizičnom ponašanju. Osim toga, rezultati istraživanja pokazuju da su školski uspjeh, vrsta škole koju pohađaju te spol ispitanika pokazali najveće razlike među mladima s obzirom na medijske sklonosti te prevalenciju eksternaliziranih i internaliziranih rizičnih ponašanja, dok je kvaliteta obiteljskih, vršnjačkih i školskih odnosa u pravilu negativno povezana s čestinom manifestiranja rizičnih ponašanja. Autor naglašava da bi buduća istraživanja trebala naglasiti i individualna obilježja ličnosti mladih, ulogu roditeljskih odgojnih postupaka i medijskih strategija, ali i značajke šire društvene zajednice, poput stope kriminala ili općeg stava o sigurnosti sredine u kojoj mladi žive.

Lebedina-Manzoni, Lotar i Ricijaš (2008) ispitali su kod adolescenata utjecaj vršnjačkog pritiska na njihov odnos s vršnjacima, fizički izgled, odnose s roditeljima, rizična ponašanja te na ponašanje u školi. Rezultati istraživanja pokazali su kako se razlika u podložnosti vršnjačkom pritisku između dječaka i djevojčica javlja samo kod faktora *rizična ponašanja* i to tako da je veća podložnost vršnjačkom pritisku prema rizičnim ponašanjima prisutna kod dječaka. Međutim, autori također navode da se dobiveni rezultati ne mogu jednoznačno interpretirati, budući da su dječaci skloniji rizičnom ponašanju od djevojčica jer su tijekom adolescencije skloniji prihvatiti pozitivna uvjerenja vezana uz takva ponašanja te se ne može zaključiti jesu li oni spremniji konformirati zato što su inače skloniji takvom ponašanju ili se teže odupiru vršnjačkom pritisku u tom području.

Vrselja, Sučić i Franc (2009) istražili su odnos između sklonosti rizičnim i antisocijalnim ponašanjima mladih adolescenata i školskog uspjeha te privrženosti školi ovisno o uzrastu i spolu. Rezultati istraživanja pokazuju da je sklonost rizičnim i antisocijalnim ponašanjima relativno najveća među učenicima osmih razreda, a relativno je najmanja među učenicima petih razreda. U sklonosti rizičnim i antisocijalnim ponašanjima autori su utvrdili značajno razlikovanje s obzirom na privrženost školi i to neovisno o uzrastu i spolu, dok razlike s obzirom na opći uspjeh nisu

potvrđene. Temeljeći svoje istraživanje na teoriji socijalne kontrole autori su potvrdili da se antisocijalno ponašanje smanjuje s povećanjem privrženosti učenika školi, ali i istaknuli da se na temelju korelacijskoga istraživanja ne može zaključiti prethodi li slabija privrženost školi antisocijalnom ponašanju ili se javlja tek kao posljedica razvoja antisocijalnog ponašanja. Kao mogući nedostatak istraživanja, autori navode da pojedini teži oblici antisocijalnog i rizičnog ponašanja te njihova pojavnost koja je ispitana u sedmim i osmim razredima, nije bila obuhvaćena skalom primijenjenom među učenicima petih i šestih razreda, što ne znači da djeca tog uzrasta uopće ne sudjeluju u takvim ponašanjima.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je istraživanja ispitati sklonost rizičnom ponašanju kod učenika unutar trećeg obrazovnog razdoblja te utvrditi koji individualni i socijalni faktori imaju najsnažniji prediktorski učinak na razvoj takvog ponašanja. Od individualnih faktora ispitat će se: a) slika o sebi koja uključuje opće samopoštovanje djece, regulaciju ponašanja, školsku kompetentnost, sportsku kompetentnost i tjelesni izgled, b) školski uspjeh i c) sociodemografski faktori uključujući dob, spol i prebivalište. Od socijalnih faktora ispitat će se obiteljski (odgojni stil roditelja, socioekonomski status obitelji te struktura obitelji), vršnjački (podložnost vršnjačkom pritisku) i školski (privrženost školi, sklonost apsentizmu).

Na osnovi cilja postavljeni su sljedeći problemi istraživanja:

1. Ispitati sklonost rizičnog ponašanja prema samoiskazu učenika.
2. Ispitati individualne i socijalne faktore rizičnog ponašanja.
3. Ispitati povezanost svih varijabli istraživanja i razlike na rezultatima s obzirom na sociodemografska obilježja ispitanika.
4. Utvrditi koji od ispitanih individualnih i socijalnih faktora ima najsnažniju prediktorsku vrijednost na razvoj rizičnih ponašanja djece.

Na osnovi problema istraživanja postavljene su sljedeće hipoteze:

H1: Sklonost rizičnom ponašanju kod učenika trećeg obrazovnog razdoblja najviše će se koncentrirati oko nepoželjnih normativnih i lakših prekršajnih, a manje oko rizičnih spolnih ponašanja te zlouporabe psihoaktivnih tvari.

H2: Socijalni faktori rizičnog ponašanja snažnije se očituju kod starijih učenika, dok su individualni faktori dominantniji kod mlađih učenika.

H3: Rezultati će pokazati visoku povezanost individualnih (slika o sebi, školski uspjeh, dob, spol i prebivalište) i socijalnih faktora (obiteljski, vršnjački i školski) s rizičnim ponašanjima djece.

H4: Prediktori rizičnog ponašanja bit će različiti s obzirom na dob i spol, a najviše će se odnositi na pojedine dimenzije slike o sebi, podložnost vršnjačkom pritisku te na privrženost školi.

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

Za testiranje veza između individualnih i socijalnih faktora rizičnog ponašanja djece ispitat će se:

INDIVIDUALNI FAKTORI

- 1) Postoji negativna povezanost između slike o sebi i rizičnih ponašanja mladih
 - a) samopoštovanje će biti negativno povezano s rizičnim ponašanjima
 - b) regulacija ponašanja će biti negativno povezana s rizičnim ponašanjima
 - c) školska kompetentnost će biti negativno povezana s rizičnim ponašanjima
 - d) sportska kompetentnost će biti negativno povezana s rizičnim ponašanjima
 - e) doživljaj vlastitog izgleda će biti negativno povezan s rizičnim ponašanjima
- 2) Školski uspjeh će biti negativno povezan s rizičnim ponašanjima
- 3) Rizična ponašanja će biti zastupljenija kod dječaka nego kod djevojčica
- 4) Rizična ponašanja će biti zastupljenija kod starije nego kod mlađe djece
- 5) Rizična ponašanja će biti zastupljenija kod djece s prebivalištem u gradu nego kod djece s prebivalištem na selu

SOCIJALNI FAKTORI

- 1) Povezanost pojedinih odgojnih stilova roditeljstva i rizičnih ponašanja djece:
 - a) autoritativan stil roditeljstva će biti negativno povezan s rizičnim ponašanjima
 - b) autoritaran stil roditeljstva će biti pozitivno povezan s rizičnim ponašanjima
 - c) permisivan stil roditeljstva će biti pozitivno povezan s rizičnim ponašanjima
 - d) indiferentan stil roditeljstva će biti pozitivno povezan s rizičnim ponašanjima

- 2) Povezanost socioekonomskog statusa obitelji i rizičnih ponašanja djece:
 - a) što je stručna sprema roditelja niža, to će biti zastupljenija rizična ponašanja djece
 - b) djeca nezaposlenih roditelja imat će više rizičnih ponašanja nego djeca zaposlenih roditelja
- 3) Povezanost strukture obitelji i rizičnih ponašanja:
 - a) djeca iz potpunih obitelji imat će manje rizičnih ponašanja nego djeca iz nepotpunih obitelji
 - b) djeca iz jednoroditeljskih obitelji imat će više rizičnih ponašanja nego djeca iz obitelji u kojima su prisutna oba roditelja
- 4) Vršnjački pritisak će biti pozitivno povezan s rizičnim ponašanjima djece
- 5) Veza između škole i rizičnih ponašanja djece:
 - a) privrženost školi će biti negativno povezana s rizičnim ponašanjima
 - b) sklonost apsentizmu će biti pozitivno povezana s rizičnim ponašanjima

Uzorak:

Istraživanje će se provesti na području Osječko-baranjske županije te će obuhvatiti uzorak od 10% ukupne populacije učenika sedmih i osmih razreda gradskih osnovnih škola i 10 % ukupne populacije učenika sedmih i osmih razreda seoskih osnovnih škola.

Instrument:

Za ovo istraživanje koristit će se anonimni samoiskazi koji će se sastojati od pet dijelova od kojih će četiri ispitati područja faktora rizičnog ponašanja učenika, dok će se jednim ispitati sklonost rizičnom ponašanju.

ANKETNI UPITNIK 1 – Individualno područje

Unutar individualnog područja ispitat će se *sociodemografske karakteristike ispitanika* (dob, spol, prebivalište) te *samoprocjena dimenzija slike o sebi* (opće samopoštovanje, regulacija ponašanja, školska kompetentnost, sportska kompetentnost, tjelesni izgled). Za samoprocjenu dimenzija slike o sebi koristit će se prilagođena verzija skale (Brajša-Žganec, Raboteg-Šarić i Franc, 2000), Susan Harter: *Self-Perception Profile for Children* (1985).

ANKETNI UPITNIK 2 – Obiteljsko područje

Obiteljskim područjem ispitat će se *odgojni stil roditelja* (autoritativan, autoritaran, permisivan, indiferentan), *socioekonomski status obitelji* (stručna sprema roditelja, radni odnos roditelja) te *struktura obitelji*.

ANKETNI UPITNIK 3 – Vršnjačko područje

Unutar vršnjačkog područja ispitat će se podložnost *vršnjačkom pritisku* prilagođenom verzijom skale autora Marije Lebedina-Manzoni, Martine Lotar i Nevena Ricijaša (2008).

ANKETNI UPITNIK 4 – Školsko područje

Školskim područjem ispitat će se *učenički školski uspjeh*, *sklonost apsentizmu* te *privrženost školi*. Konstrukt *privrženost školi* ispitat će se prilagođenom skalom autora Darka Roviša i Petra Bczinovića (2011).

ANKETNI UPITNIK 5 – Rizično ponašanje

Sklonost rizičnom ponašanju ispitat će se prilagođenim *Upitnikom samoiskaza rizičnog i delikventnog ponašanja mladih (SRDP – 2007)* autorica Silvije Ručević, Marine Ajduković i Daniele Šincek (2007).

Vrsta istraživanja:

Istraživanje će biti korelacijsko jer će se pokušati utvrditi povezanost između različitih individualnih i socijalnih faktora i rizičnih ponašanja djece. Radit će se o kros-sekcijskom istraživanju jer će se prikupljanje podataka provesti u jednoj vremenskoj točki. Istraživanje će biti bazirano na anonimnoj samoprocjeni ispitanika. Pri analizi podataka koristit će se kvantitativna metodologija.

Postupak:

Prije provođenja istraživanja zatražit će se suglasnost roditelja za sudjelovanje djece u istraživanju. Glavnom istraživanju prethodit će pilot istraživanje. U dogovoru s ravnateljcem/ravnateljicom škole i razrednicima učenici će anketne upitnike popunjavati u razrednom odjelu na satu razrednika.

Obrada podataka:

Podatci će se obraditi kvantitativnom metodom. Kvantitativno prikupljeni podatci

interpretirat će se deskriptivnom i inferencijalnom statistikom. Za analizu podataka koristit će se računalni program za statističku obradu podataka (SPSS) pri čemu će se prvo izračunati frekvencije i mjere centralne tendencije za svaku varijablu uključenu u istraživanje, a zatim će se izračunati niz Pearsonovih korelacija, t-testova, hi kvadrata i regresijskih analiza kako bi se ispitala veza između individualnih i socijalnih faktora i rizičnog ponašanja djece.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Rizična ponašanja djece kompleksan su fenomen na koji utjecaj imaju brojni faktori, kako oni individualni, tako i oni socijalni. Istovremenim ispitivanjem većeg broja individualnih i socijalnih faktora doprinijelo bi potpunijem objašnjenju varijance rizičnih ponašanja. To bi u konačnici, rezultiralo smjernicama za ciljano preventivno djelovanje. Budući da škole uz obrazovnu funkciju imaju i odgojnu te da se rizična ponašanja djece tumače kao suštinski pedagoški problem, navedena praktična implikacija predloženog posebno je važna. Izgradnja jasnije uloge škole u prevenciji rizičnih ponašanja, odnosno predlaganje određene preventivne strategije, imalo bi za posljedicu poželjne odgojne učinke od kojih korist ne bi imali samo učenici i njihove obitelji, već i šira društvena zajednica. Znanstveni bi doprinos istraživanja navedene teme bio u određivanju egzaktnih individualnih i socijalnih prediktora rizičnih ponašanja djece što bi, nadalje, rezultiralo novim spoznajama i smjernicama za buduća istraživanja.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

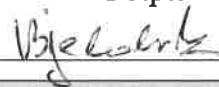
1. Bouillet, D., Bijedić, M. (2007). Rizična ponašanja učenika srednjih škola i doživljaj kvalitete razredno-nastavnog ozračja. *Odgojne znanosti*, 9 (2), 113-132.
2. Bouillet, D., Uzelac, S. (2007). *Osove socijalne pedagogije*. Zagreb: Školska knjiga.
3. Brajša-Žganec, A., Raboteg-Šarić, Z., Franc, R. (2000). Dimenzije samopoimanja u odnosu na opaženu socijalnu podršku iz različitih izvora. *Društvena istraživanja*, 6 (50), 897-912.
4. Buljubašić-Kuzmanović, V. (2008). Odnos emocionalne pismenosti i ponašanja učenika. *Odgojne znanosti*, 10 (2), 301-313.
5. Day, D. M., Wanklyn, S. G. (2012). *Identification and operationalization of the major risk factors for antisocial and delinquent behaviour among children and youth*. Ottawa: National Crime Prevention Center and Public Safety Canada.
6. Farrington, D. P. (2011). *Integrated Developmental & Life-Course Theories of Offending. Advances in Criminological Theory*. New Jersey: Transaction Publishers.
7. Gullone, E., Moore, S. (2000). Adolescent risk-taking and the five-factor model of personality. *Journal of Adolescence*, 23(4), 393-407.
8. Hirschi, T. (1969). *Causes of Delinquency*. Berkeley: University of California Press.
9. Lebedina-Manzoni, M., Lotar, M., Ricijaš, N. (2008). Podložnost vršnjačkom pritisku kod adolescenata – izazovi definiranja i mjerenja. *Ljetopis socijalnog rada*, 15 (3), 401-419.
10. Livazović, G. (2011). Povezanost medija i rizičnih ponašanja adolescenata. *Kriminologija i socijalna integracija*, 20 (1), 1-21.
11. Livazović, G., Vranješ, A. (2012). Pedagoška prevencija nasilničkog ponašanja osnovnoškolaca. *Život i škola*, 27 (58), 55-76.
12. Rae-Grant, N., Thomas, H., Offord, D. R., Boyle, M. H. (1989). Risk, protective factors, and the prevalence of behavioral and emotional disorders in children and adolescents. *American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 28 (2), 262-268.
13. Previšić, V., Prgomet, A. (2007). Socijalno-pedagoške teorije u Njemačkoj tijekom 20. stoljeća. *Pedagogijska istraživanja*, 4 (1), 7-23.
14. Skupnjak, D. (2012). Teorija razvoja učenja L. Vygotskog, U. Bronfenbrennera i R. Fuersteina kroz prikaz slučaja. *Život i škola*, 28 (58), 219-229.
15. Roviš, D., Bezinović, P. (2011). Vezanost za školu – analiza privrženosti školi i predanosti školskim obavezama kod srednjoškolaca. *Sociologija i prostor*, 49 (190), 185-208.
16. Ručević, S., Ajduković, M., Šincek, D. (2009). Razvoj upitnika samoiskaza rizičnog i delikventnog ponašanja mladih (SRDP-2007). *Kriminologija i socijalna integracija*, 17 (1), 1-11.
17. Vrselja, I., Sučić, I., Franc, R. (2009). Rizična i antisocijalna ponašanja mlađih adolescenata i privrženost školi. *Društvena istraživanja*, 18 (4-5), 739-762.

IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavio/prijavila temu doktorske disertacije (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku, 15. srpnja 2015.

Potpis

Napomena

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 1 pošaljete u elektroničkom i u tiskanom obliku (potpisan) referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja.